

GOSTILNIČARSKI LIST

STROKOVNO GLASILO „ZVEZE GOSTILNIČARSKIH ZADRUG“ V MARIBORU

Uredništvo in uprava v palači Pokojninskega zavoda. — Oglasi se računajo v oglasnem delu Din 0.75 od m/m in stolpa, v tekstnem delu in na zadnji strani pa Din 1.— od m/m in stolpa. — Člani gostilničarske »Zveze« dobivajo list brezplačno.

Štev. 2.

Maribor, dne 26. februarja 1930.

Leto VIII.

Vsem članom!

V borbi za naše pravice mora biti naše časopisje najuspešnejše orožje. Zato je neobhodno potrebno, da se v njem obravnavajo vsa vprašanja, ki zadevajo naš stan in naše interese. Naša prošnja je tedaj, da g. člani, kateri čutijo v sebi nekoliko zmoglosti za poročevalsko službo, ne odrečejo svoje sodelovanje in nas podpirajo v stremeljenju dvigniti naš list na ono višino, da ga bodo upoštevali tudi krogi, ki imajo dnevno opravka z nami. Poskušali bomo pritegniti v krog naših sodelavcev priznane gospodarske delavce, tako, da bo prisiljen vzeti naš list vsakdo, ki se interesira za naše javno življenje. Posamezni zadrugi odbori naj določijo tedaj stalnega dopisnika za naš list, ker nam je drugače onemogočena točna evidenca društvenega gibanja. V solidarnosti, v stanovski zavesti in disciplini in konečno v našem časopisju leži naša moč.

CIRIL MAJČEN (Zid. most):

Zakon, ki naj ustanovi organizacije za povzdigo tujkega prometa, je nujno potreben

Imamo mnogo društev, ki so se ustanovila za delovanje k povzdigu tujkega prometa. Skoraj v vseh večjih mestih in krajih, kamor prihajajo tujci na letovanje, ter kopališčno ali klimatično zdravljenje, najdemo taka društva. Naslovi teh društev so sicer različni, kakor Društvo za povzdigo tujkega prometa v X, Olepševalno društvo, Prometno društvo, Zdraviliški odbor itd., a cilj vseh je, da se tujcem nudi čimveč udobnosti, da je prebivalstvo svojega tujko-prometnega okoliša vodnik, kako je postopati, da bo število tujcev naraščalo. Ponekod tudi vzdržujejo več ali manj iz lastnih sredstev razne javne naprave, kakor drevoredi, šetališča, zabavišča itd.

Program vseh takih društev pa je bil ob ustanovitvi mnogo širji in velikopoteznejši kot ga morejo v resnici vršiti. Nezadostna sredstva so glavna zapreka. Odvisna so pač od prostovoljnih prispevkov tujko-prometnih interesentov. V ostalem pa pride tudi kaj rado do nesporazumljenja članstva radi sebičnih osebnih diferenc, ker baš v krajih, ki so odvisni od tujkega prometa, je tako ostra kruhoborska nevoščljivost, da prehaja pogosto že v direktno sovražstvo enega proti drugemu. Dalje pride društveni odbor mnogokrat tudi v kolezijo s svojimi člani, ker ti na eni strani zahtevajo, da jih društvo slepo ščiti, na drugi strani pa tujci zahtevajo in tudi interes kraja, da je nastopati odločno proti neredu in vsemu, kar ima kvarne posledice. Par takih slučajev in pogojev za uspevanje društva je tu. Potem se shaja na občne zборе komaj toliko članov-interesentov, da številčno zasedejo odbor, ali pa za par let vse skupaj sploh zaspi.

Nemara bo kdo ugovarjal, češ, saj so tudi občinski odbori tu, ki skrbijo za tujski promet. Je že res. Toda ti se zavedajo te naloge le takrat, če sedi v njih večina onih, ki so na njem zainteresirani, ali ki so toozirno razumni, sicer je v tem pogledu delo občinskih odborov vse prej kot smer k povzdigu tuj. prometa. Ti odbori so pač izvoljeni od večine občanov, ki še ne znajo presojati, kako velikega pomena je tujski promet, da ta prinaša blagostanje vsemu prebival-

stvu. Zgodilo se je pred par leti, da je v občini, katere prebivalstvo je od tujkega prometa absolutno odvisno, občinski svetnik v seji, na kateri se je sklepalo o važnih tujko-prometnih zadevah, zabrusil: »Kaj pa nam je tujcev treba?« In zgodilo se je tudi, da je tak občinski odbor postavil v proračun izdatkov za premijo občinskega bika in plemenskega prašiča dvakrat toliko kot pa za podporo tujko-prometnemu društvu in tujko-prometne svrhe sploh. Razlike v pojmovanju občinskega gospodarstva med odbori zadnjih gorskih občin in občinami, ki so v takih krajih, v glavnem ni, kar je tudi skoraj razumljivo; saj bazirajo vse občine na enem in istem občinskem volilnem redu in istem, odmerjenem delokrogu.

Tedaj občinski odbori že v prvi vrsti ne morejo odgovorjati sodobnim zahtevam za to velevažno vprašanje. V drugi vrsti pa tudi ne omenjena prostovoljna društva, ki so pač društva, na milo voljo izročena samim sebi, da žive ali ne žive. Taka društva se ne bodo mogla nikdar razviti na ono stopnjo, da bi mogla započeti in vzdržati sistematično programsko delovanje v oni meri, kot ga ta naša polna zlate rude, a neizorana njiva zahteva. Tu ne gre za ideale, prosveto, kulturo, vero, šport, nacijo in temu podobno. Tu je potrebna podlaga čisto navadnega suhega gospodarskega računa. Potreben je zakon, ki naj ustanovi v vseh za tujski promet v poštev prihajajočih krajih samostojne — recimo — prometne odbore.

Ti »prometni odbori« naj bi bili od občinske in sreske uprave popolnoma neodvisni, pač pa naj bi se ustanovili kot višje inštanice nekaki vrhovni odbori pri banknih upravah. Ustanovili naj bi se ne oziraje se na sedež in obseg občin. Bili bi lahko za eno ali tudi več občin skupaj. Oziralo naj bi se predvsem na to, kje je potreben in koliko teritorialno obsežen, da bo mogel biti vsestransko uspešen. V Sloveniji naj bi se morda ustanovili v sledečih krajih: Ljubljana, Maribor, Celje, Bled (s sosednimi občinami skupno), Rogaška Slatina, Bohinjska Bistrica (za Bohinjski kot), Kranjska gora (s sosednimi občinami), Dobrna, Kamnik, Kranj, Laško (skupno z Rim. toplinami) itd.

Volilno pravico za ta odbor bi naj imeli izključno le direktni interesi in inteligenti. To so: hotelirji, gostilničarji, trgovci, posestniki vil in penzionatov, posestniki zdravilišč, prometni podjetniki in izvoščiki, ter drugi na tuj. prometu zainteresirani obrtniki, dalje zdravniki, učitelji (predvsem šolski upravitelji), drugi predstavniki drž. uradov, ki so v kraju nastanjeni. Volilce bi se razdelilo v tri razrede. Podlaga za to razdelitev naj bi bil direktni davek in važnost podjetja, katerega lastnik je volilec, ter položaj, ki ga zavzema kot drž. ali privatni uradnik.

Vsak odbor naj ima svoj samostojen proračun, ki naj bi se n. pr. kril tako:

- ena šestina proračuna s samostojnimi dokladi na direktne davke (interesentov),
- ena četrtina proračuna s prispevkom prizadetih občin,
- ena tretjina proračuna s prispevkom banske uprave,
- ena četrtina proračuna s prispevkom iz drž. proračuna, ter
- mali del še z izvanrednimi prispevki podjetij, ki so na tujskem prometu v posebni meri zainteresirani in temu primerno niso z direktnim davkom obdani.

Delokrog:

1. Nadzoruje snago in red v hotelih, gostilnah, zajutrkovalnicah, penzionatih in trgovinah. Daje nasvete in navodila za nove zgradbe in preurejanje starih, dalje o notranji opremitvi tujskih sob, gostiln in drugih obrtnih lokalov. Hotele in gostilne razporeja po kvaliteti in velikosti v več razredov.

2. Politična kot obrtna oblast dovoli ali odkloni cenike hotelov, gostiln, penzionatov, izvoščkov in drugih obrtnikov po zaslišanju tega odbora.

3. Obrtna oblast je obvezna pri podeljevanju gostilniških koncesij in vseh obrtnih dovoljenj zaslišati ta odbor in prosilcu izdati tako dovoljenje le, če s tem soglaša. Dalje je obvezna v posebno težkih in za tujski promet kvarnih prestopkih na predlog tega odbora že izdano obrtno dovoljenje odvzeti.

4. Cestno-policijski in obrtno-policijski red se mora določati v sporazumu tega odbora.

5. V za tujski promet važnejših naselbinah izdeluje regulačne načrte. Stavbna dovoljenja novih hiš in vseh vrst stavb se morajo od kompetentne oblasti izdajati le v sporazumu s tem odborom tudi, če dotični kraj (mesto, trg, vas) še nima regulačnega načrta.

6. Zasaja drevoredi, gradi šetališča, zabavišča in jih vzdržuje. Kjer ni privatnih kopališč, te gradi, ter podvzame vse, kar tujci pogrešajo.

7. Čuva in vzdržuje naravne in zgodovinske znamenitosti dotičnega kraja. Goji dobre narodne običaje med prebivalstvom. Prireja sporazumno s primernimi društvi primerne zabavne veselice, igre, športne prireditve, tekme, skupne izlete, predavanja, predstave in pritegnje v prireditvene odbore tudi v kraju nahajajoče se tujce, kateri so za to pri volji.

8. Prireja tečaje, predavanja, ustanavlja šole za tujko-prometno vedo, oblikovanje in izobrazbo hotelskega osebja, daje pouk o vzdrževanju vrtov, ograj, drevoredov, cvetlic. Ustanavlja poseben fond za višjo strokovno izobrazbo in prakso v hoteliški in drugih za tujski promet važnih panogah, iz katerega daje podpore za to vrednemu naraščanju.

9. Privatnih lastnikov nezazidane parcele, vrtove, ograje vseh vrst, pota, drevoredi, gozdove, zunanje fasade hiš in vseh stavb, strehe, gnojne jame itd. ima pravico po lastnem preudarku bodisi na celotne ali delne stroške preurejati in vzdrževati, če je po krivdi ali nekrivdi lastnika v zanemarjenem stanju. Stavbe vseh vrst in drugo tu naštetu, kar kvare lice kraja, ima pravico proti primeri odškodnini lastniku tudi odstraniti.

10. Označuje pota za daljše izlete, vzdržuje posebne vodnike, ki tujce vodijo na naše planine.

11. Vršiti sistematično propagando za tujski promet z brošurami, publikacijami, predavanji, potom časopisja

Poziv vsem zadrugam!

Nekateri gg. zadrugi načelniki se še niso odzvali na naše okrožnice. Radi tega se jih tem potom vljudo naproša, da nemudoma sporoče vse, za kar se jih je glede sodelovanja za našo pivovarno prosilo. Lahko je mogoče, da kateri po naključju sploh niso dobili naših dopisov. Tudi te zadruge se nam naj blagovolijo javiti. Sklenjeno je, da se bo v krajih, iz katerih se zadruga načelstva in tajništva ne bodo javila, moralo najti organizatorje za predsubskripcijo izven zadrugi funkcijonarjev.

Pripravljalni odbor za Gostilničarsko pivovarno d. d. v Laškem.

in vsemi primernimi sredstvi v tu- in inozemstvu za svoj okoliš sporazumno s svojo nadrejeno inštanco.

12. Prireja slavnostne sprejeme tujcev, ki prihajajo v večjih skupinah v njegov kraj, kakor tudi posameznim odličnim osebam, posebno vladarjem in diplomatom vseh držav. Občine in šole so mu pri tem dolžne iti z vsem na roko.

13. Razpisuje letne nagrade in diplome onim obrtnikom in vsakomur, ki se je za povzdigo tujkega prometa prvenstveno izkazal.

14. Načelnik odbora je član občinskih odborov vseh dotičnih občin in ima pravico samostojno predlagati in ugovarjati. Proti sklepom, ki se mu zde za tujski promet kvarni, ima pravico in dolžnost pritožbe na nadrejeno oblast.

V zvezi s tem zakonom naj bi se v takih krajih tudi vpeljalo že na ljudskih šolah obvezen pouk o tujprom. vedi in vzgoji, ki je prebivalstvu za to potrebna. Učiteljstvo, ki se nastavlja na šole v teh krajih, bi moralo imeti poseben tečaj, ki bi ga priredila banska uprava. Na ta način bi bilo prebivalstvo že od malega vzgajano na pravo smernico te velevažne gospodarske panoge.

Pripominjam, da je to samo povprečna zamisel kakšen naj bi bil ta zakon. Mnogo manjka in marsikaj morda tudi ni izvedljivo. Treba, da bi se znašli v skupen zbor vsi izkušeni javni delavci in interesi na tem polju in sestavili tozadeven izčrpen načrt. Zraven seveda tudi načrt pravilnika in službenega reda k temu zakonu. Šele potem naj bi se pristopilo s predlogom na odločilno zakonodajno oblast. Vsekakor pa je podvzeti najresnejšo akcijo za dosego takega zakona. Z njim nam bo dano orodje pravilnega obdelovanja tega našega še skoraj nenačetelega vprašanja. Uspehi bi se že v par letih brez dvoma sijajno izkazali.

Na delo za našo pivovarno!

Po občnih zbiorih zvez gostilničarskih zadrug v Ljubljani in Mariboru, kjer je bila akcija za zgradbo naše pivovarne navdušeno sprejeta, se je po vsej banovini razvilo nepričakovano veliko zanimanje za nakup delnic te akcijske družbe. Vsa javnost komentira ta pokret z absolutnim zaupanjem.

Obveze, koliko delnic so posamezniki pripravljeni kupiti, kadar bo subskripcija razpisana, se že zbirajo in se jih je že v prvih dneh mnogo podpisalo. Poleg članov

pripravljalnega odbora je pooblaščen nabirati te obveze tudi g. Anton Komac, bivši tajnik Zveze gostilničar-skih zadrug v Mariboru, kateremu naj blagovolijo iti pri tem nabiranju vsi na roko.

Pristopimo vsi k najmarljivejšemu nabiranju. Naj ne bo nobenega gostilničarja, ki bi pri tem ostal na strani križem rok. Naj se v tem naš stan izkaže absolutno solidarnega. Pritegnimo v krog delničarjev tudi vse naše poslovne prijatelje, dobavitelje, vse obrtnike, uradnike in privatnike. Vse naše goste opozorimo na te predobveze. Dopovejmo vsem, in vsakomur veliko gospodarsko bodočnost tega podjetja, katerega delnice bodo predstavljale brez dvoma varno naložen denar s sijajnim finančijelnim uspehom delničarjem in našem domačemu gospodarstvu kot celoti sploh.

Ko s to akcijo stopamo že na pot realizacije, ne sme biti niti trenutka pomisleka in nikake sile, ki bi nam tudi najmanj mogla zastaviti pot. Sramota bi bila za naš stan in za vso javnost, če bi ostali sredi pota in mogoci bi potem v še krutejši meri izrabljali nas in naše goste.

Trdni, vztrajni, složni, mravljično pridni in s sigurnim korakom vsi na delo!

Podpišimo obveze vsi po svojih močeh. Naše obveze morajo biti vzgled zaupanja v uspeh podjetja, ki smo mu dali naslov: »Gostilničarska pivovarna«!

Obrtno-zadružni nadzornik
ZALOŽNIK:

Kdo je član obrtne zadruge?

Odkar je zanimanje obrtništva za njegove obvezne organizacije postalo živahnejše, se porajajo večkrat vprašanja, za katera se pred leti nikdo ni brigal. Eno takih vprašanj, katero se posebno pogosto pojavlja, se tiče zadružnega članstva. Zaradi večje jasnosti hočem v naslednjih vrsticah podati nekaj pojasnil, da se bodo znali prizadeti zadružni funkcionarji v danih primerih ravnati.

Obrtni zakon pravi v § 107 doslovno: »Kdor v okolišju obrtne zadruge samostojno ali v zakupu izvršuje obrt, za katerega obstoji zadruge, postane že z nastopom obrta član zadruge in mora izpolnjevati s tem zvezane dolžnosti«.

Iz te določbe sledi med drugim:

1. da postane upravičeni obrtnik član pristojne zadruge na podlagi zakona in neodvisno od volje zadružnega vodstva, tako da bi formalni sprejem člana v zadruge bil odvišen in odklonitev člana brez vsakega učinka,
2. da pričlenja zadružno članstvo z nastopom obrta in deli obrtnik od tega trenutka naprej z ostalimi zadružnimi člani vsa bremena in pravice, ki vsled zakonitih predpisov ali zadružnih pravil izvirajo iz članskega razmerja do zadruge.

Samostojni obrtniki in obrtni zakupniki so torej obvezni člani zadruge. Poleg teh so po § 108 o. r. upravičeni, a ne dolžni vstopiti v zadruge kot člani tovarniški podjetniki in sicer glede svojega glavnega obrata v krajevno in strokovno pristojno obrtno zadruge, glede morebitne prodajalne lastnih izdelkov pa v pristojno gremijalno organizacijo. To so prostovoljni zadružni člani. Pristop takih članov je povsem odvisen od volje zadružnega ali gremijalnega vodstva, katero mora tovarniškemu podjetniku članstvo priznati s formalnim sklepom načelstva. Prostovoljno članstvo se lahko vsak čas zopet ukine, to pa le sporazumno ali pa z odločbo nadzorstvenega oblastva. Dokler so tovarniški podjetniki zadružni člani, veljajo zanje povsem iste pravice in dolžnosti kakor za obvezne člane.

Obvezno članstvo pričlenja z nastopom obrta. Kdaj obrtnik »nastopi« obrt, ni v zakonu nikjer jasno izraženo. Mnogi so mnenja, da postane obrtnik član zadruge že s tistim dnem, ko dejansko začne obrt izvr-

Tvrška je odlikovana z zlato kolajno
v Parizu l. 1928

Marko Frančič in sinovi
veletrgovina z vinom in tropinovcem

Zahtevajte ponudbe!

SUŠAK
Ružičeva ulica 7

Tvrška osnovana leta 1877

ševati. Ako bi to naziranje bilo pravilno, potem bi bile zadružni člani tudi osebe, katere obrt izvršujejo neupravičeno (šušmarji), osebe pa, ki posedujejo obrtno pravico, a obrta dejansko ne izvršujejo, ne bi imele pravice do članstva. Ravnotako pogrešno je mnenje, da obrtnik pridobi članstvo s plačilom inkorporacijske pristojbine. Tudi to mnenje bi vodilo do nedvoumno nezakonitega stanja, da bi zadružno članstvo pač pristojalo osebi, katera je pristojbino plačala, čeprav si ni pridobila obrtne pravice in take pravice niti ni zahtevala, ne pa osebi, kateri je sicer obrtna pravica v redu od oblastva priznana, ki pa je s plačilom inkorporacijske pristojbine v zaostanku. Sprejemnina je pristojbina, katero plača obrtnik zadruge kot nekako odškodnino za vpis v članski kataster in za priznanje s tem združenih pravic. Ker pa obrtni zakon izrecno določa, da mora zadruge obrtniku, kateremu se od oblastva ne prizna obrtna pravica, plačano inkorporacijsko pristojbino vrniti, je s tem precej nedvoumno povedano, da se zamore obrtnik vpisati med zadružne člane in se posluževati s članstvom združenih pravic šele tedaj, ko se njegova obrtna pravica potrdi odnosno podeli od pristojnega upravnega oblastva, in da z golim plačilom sprejemnine ne pridobi obrtnik še nikakih članskih pravic v zadruge in seveda tudi ne prevzame nobenih obveznosti. Med tem je plačana pristojbina pri zadruge samo v shrambi in jo sme zadruge vzeti v porabo šele takrat, ko preneha njena obveznost k povračilu, z drugimi besedami: ko se obrtna pravica prizna po oblastvu.

Pravilnost tega tolmačenja potrjujejo določbe obrtnega zakona na raznih drugih mestih. Tako prepoveduje § 22 o. r. pričetek obratovanja pred podelitvijo koncesijiranega obrta, §§ 13a in 14 istotam pa določata smiselno, da se ima pred nastopom rokodelskih ali na usposobljenostni dokaz vezanih trgovinskih obrtov doprinesiti oblastvu dokaz usposobljenosti. Dokler koncesijska prošnja ni pravomočno rešena v smislu zahteve odnosno ni od oblastva priznana, da je usposobljenostni dokaz v redu doprinesen bodisi s formalnimi izpričevali ali s podelitvijo dispenze, toliko časa se ne more smatrati, da je prizadeta oseba »nastopila« obrt v smislu obrtnih predpisov. Pa tudi glede prostih obrtov določa § 11, da upravičeno nastopi obrt le tista oseba, katera s prijavo obrta predloži oblastvu dokazila, da so glede nje podani vsi temeljni za-

koniti predpogoji in da ni po predhodnih §§ 2—6 in 8 izključena od izvrševanja obrta. Tudi glede teh obrtov se mora po strogi interpretaciji zakona vzeti, da upravičenost obrtnega nastopa ugotovi šele oblastvo s tem, da vzame obrtno prijavo na znanje in na ta način posredno potrdi obstoj zakonitih predpogojev, in da izvrševanja obrta pred tem potrdilom ni smatrati kot obrtnega nastopa v smislu zakona.

Kar je tu rečeno glede samostojnih obrtnih podjetnikov, velja smiselno tudi za zakupnike, ki pridobijo zadružno članstvo šele takrat, ko ugotovi oblastvo, da zoper nastop obrta odnosno pričetek zakupnega razmerja ni zakonitih zadržkov. Povdariti je treba, da je zakupnik ravnotako zadružni član kakor posestnik obrtne pravice, da sta torej v slučaju zakupa obrta iz ene in iste obratovalnice v zadruge dva člana, ki sta enako upravičena in enako obvezana. To je tudi popolnoma v redu, ker imata oba koristi iz obratovanja.

Potemtakem velja kot pravilo, da pridobi obrtnik zadružno članstvo takrat, ko mu oblastvo pravomočno prizna prijavljeno odnosno zaproseno obrtno pravico.

Kdaj pa ugasne članstvo? Že iz gornjega je razvidno, da je članstvo v zadruge le zakonita posledica pridobitve obrtne pravice in je s to pravico v tesni zvezi. Zaradi tega lahko brez nadaljnega dokazovanja rečemo, da v splošnem traja zadružno članstvo toliko časa, dokler je v veljavi obrtna pravica. Če ugasne obrtna pravica, ugasne samo po sebi tudi zadružno članstvo. Obrtna pravica pa ugasne redoma, če član odloži obrt, če se mu pravica za trajno odvzame s kazensko ali administrativno oblastveno odločbo, in s članovo smrtjo.

Ako član oblastvu prijavi začasno prekinitev obrta ali se mu obrtna pravica odvzame le za določeno dobo, zadružno članstvo ne preneha, pač pa medtem počivajo članove pravice in dolžnosti napram zadruge. Čeprav v prisilni upravi, ali poslovno izvrševanje obrta po zakupniku, vodji ne vpliva na članove pravice in dolžnosti.

Izjemen primer je podan, kadar se z oblastveno odredbo kaka stroka izloči iz zadruge, ker se za njo ustanovi druga zadružna organizacija. V tem primeru preneha zadružno članstvo vseh obrtnikov dotične stroke v dosednji zadruge avtomatično s pravomočnostjo oblastvene odredbe.

Kot izjemne je treba navesti tudi primere, če se izvrševanje obrta nada-

ljuje v konkurzu po konkurzni upravi ali po članovi smrti po zapuščin-skem skladu odnosno vdovi ali nedoletnih otrocih. V teh primerih članova obrtna pravica in dosledno tudi njegovo članstvo v zadruge ne ugasne, vendar preidejo članske pravice in dolžnosti na konkurzno upravo odnosno zapuščinski sklad, vdovo in nedoletne otroke, katerim ni treba plačati nikake inkorporacijske pristojbine, dokler samo nadaljujejo obrt brez samostojne obrtne pravice.

Članstvo tovarniških podjetij lahko preneha, kakor že zgoraj navedeno, tudi v sporazumu z zadružnim vodstvom oziroma na zahtevo z oblastveno odločbo.

Kakor vidimo iz teh izvajanj, je obvezno zadružno članstvo povsem odvisno od obstoja obrtne pravice; s podelitvijo ali priznanjem obrtne pravice se pričlenja, z izbrisom neha. Potemtakem je obvezen član zadruge tudi oseba, ki sicer ne bi bila dolžna prijaviti obrt, pa si vsekakor pridobi obrtno pravico, bodisi iz nevednosti bodisi iz kakega drugega razloga, ali ki pridobljene obrtne pravice sploh ne izvršuje.

Poleg tega je predpogoj zadružnega članstva, da je zadruge po svojih pravilih pristojna strokovno in krajevno. Zadruge mora biti upravičena za včlanjenje obrtne stroke, za katero je izdana obrtna pravica, in za kraj, na katerem se nahaja obratovališče. Podjetnikovo bivališče za zadružno članstvo ne pride v poštev.

Nebistveno je, ali je obrtno podjetje, zaradi katerega se mora obrtnik včlaniti v zadruge, glavno ali podružno obratovališče. Zakon določa le, da je zadružni član vsaka oseba, katera v zadružnem okolišju izvršuje obrt, za katerega obstoja zadruge. Važno je, da oblastvo gotovi osebi prizna pravico izvrševanja obrta v zadružnem področju, ni pa važno, v kaki obliki se izvrši to priznanje, potom posebne obrtovnice odnosno koncesije ali potom razširjenja že obstoječe obrtne pravice. Da podružno podjetje ni povsem samostojno, ampak v neki odvisnosti od glavnega obrata, je za presojo zadružnega članstva brez pomena, ker se določilo, da je zadružni član le, kdor izvršuje obrt samostojno ali v zakupu, ne nanaša na podjetje, ampak na podjetnika.

Članska pravica je vezana na osebo, na katero se glasi obrtna pravica, in se ne more prenesti na drugo osebo, tudi ne s pismenim pooblastilom. Le v primerih, v katerih je zakonito predpisana postavitev namestnika (poslovodje), ker je posestnik obrtne pravice oseba, katera za more pravne posle izvrševati samo po drugih za to postavljenih fizičnih osebah, izvršuje pravice in obveznosti iz zadružnega članstva oblastveno potrjeni namestnik. Niti zakonito pooblastilo § 91 o. d. z. za zastopstvo žene po zakonskem možu v razmerju napram zadruge ne velja.

Prostovoljnega članstva v obveznih obrtnih zadrukah zakon ne pripušča izvzemši edino že spredaj omenjeno članstvo tovarniških podjetnikov. Ako bi zadruge tudi vpisale med članse osebe, ki niso po zakonu dolžne

Ako želite izbrano in zajamčeno naravno

dalmatinsko vino

v sodih ali v steklenicah naročite

pri stari reški veletrgovini z vinom

braća Mateljan, Sušak

(Hrvatsko Primorje)

Tvrška ustanovljena 1876

Tvrška ustanovljena 1876

V slogi in stanovski zavesti je naša moč!

SAMOPRODAJA
najboljšega pisalnega stroja

IVAN LEGAT
špecialist
za pisarniške stroje

Maribor, Vetrinjska ul. 30
Telefon interurb. 434

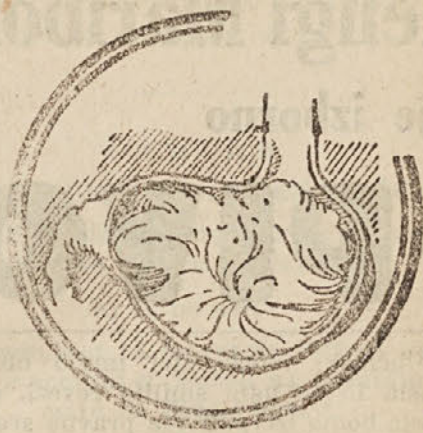
biti včlanjene, bi taki vpisi bili neveljavni in dotične osebe ne bi s tem pridobile prav nobenih pravic.

Zadružno članstvo se pa tudi ne more priposestvovati. Nikdo se ne more sklicevati na to, da je že 30 ali več let zadružni član in se zaradi tega ne pusti izločiti. Častno članstvo se sicer tudi v zadrugah sme priznavati zaslužnim osebam, vendar je tako članstvo brez vsakega učinka za članove pravice ali obveznosti. Častni član, ki ni obenem član zadruge iz naslova posesti obrtne pravice, ne sme v zadruzi niti voliti niti voljen biti, pa se mu tudi ne smejo nalagati kakoršnekoli pristojbine.

Mnogo preglavice dela zadrugam vprašanje, kako stališče zavzemajo v zadruzi poslovodje ali namestniki. Stališče poslovodje ali namestnika v obratu je zelo različno. Poslovodja je lahko solastnik obrata n. pr. kot član trgovske družbe, katera si je pridobila izvestno obrtno pravico, lahko je pa tudi uslužbenec, ki za gotovo mesečno plačo vodi obrtne posle na račun in odgovornost obrtnega gospodarja, kateri se osebno ne more ali noče baviti z nadzorovanjem dela, ker mu manjka strokovna usposobljenost ali je telesno pohabljen ali preoddaljen od obrata itd. Obseg poslovdskih pravic se v navedenih primerih zelo razlikuje: v prvem primeru je poslovodja dejansko šef, ki zastopa podjetje tudi na zunan, v drugem slučaju pa običajno le strokovni vodja notranjega poslovanja. Naziranje, da bi namestnik ali poslovodja v vseh primerih bil upravičen zastopati posestnika obrtne pravice v izvrševanju pravic in dolžnosti, izvirajočih iz zadružnega članstva, je vsled tega gotovo pogrešno. Najpravičnejše je po mojem mnenju to-le pravilo: **Oblastveno potrjeni namestnik** (poslovodja) **zastopa posestnika obrtne pravice v izvrševanju pravic in izpolnjevanju dolžnosti iz zadružnega članstva, če slednji nima za to potrebne osebne sposobnosti.** To bo prišlo v poštev v vseh slučajih, v katerih se obrtna pravica glasi na javno trgovsko družbo ali juridično osebo, na nedoletnika ali kuranda. Toda v nobenem slučaju se ne more smatrati namestnik osebno kot zadružni član, pač pa je obvezno član pomočniškega zbora, če je nameščen za odškodnino kot uslužbenec obrtnega podjetja.

Ako poseduje namestnik ali poslovodja tudi osebno obrtno pravico, potem je seveda zadružni član, ne tudi član pomočniškega zbora, in izvršuje napram zadruzi dvojne pravice in dvojne dolžnosti. Če si pa pridobi obrtno pravico za isti obrat, za katerega je priglasi kot namestnik, potem mu gredo samo pravice in dolžnosti zadružnega člana, ne tudi članovega namestnika. Taki primeri se dogajajo posebno v gostilničarski stroki. Gostilničar odda svoj obrat v zakup; ker zakup po točarinskem pravilniku ni dopusten, nazivajo to razmerje poslovdstvo, dejansko pa si zakupnik false poslovodja pridobi osebno točilno pravico. Ker je listina o točilni pravici v gostilničarski stroki istovetna z obrtovnico ali koncesijo v drugih obrtnih strokah, postane ta »poslovodja« posestnik samostojne obrtne pravice in kot tak zadružni član, vpiše pa se večkrat pogrešno kot zakupnik ali poslovodja. Če poseduje tudi lastnik obrata točilno pravico in je ni odložil, sta v zadruzi za isti obrat dva člana z enakimi pravicami in dolžnostmi.

Končno še par besed o vodstvu članskega katastra. Spremembe v članskem imeniku se smejo vpisati samo na podlagi oblastvenih obvestil. Ako je zadruzi znano, da se kak vpis ne vjema z dejanskim stanjem, mora od časa do časa o tem poročati pristojnemu oblastvu in za vsak primer posebej predlagati potrebno odredbo. Za vsak vpis, izbris in vsako popravilo vpisa se naj zabeleži v imeniku tudi dotično oblastveno obvestilo. Dokler je v veljavi prvotna obrtna pravica, naj ostane vpisana pod eno in isto zaporedno številko. Če se obrat razširi na druge obrte, omeji, premesti na drugo mesto, od-

Pri slabi **želodca** in zaprtju prebavi telesa, napenjanju in slabem delovanju črev, hemeroidih (zlati žili), arteriosklerozi, izpuščajih pri obolenju na mokračni kislini (Harnsäure), obolenju jeter, žolča in žolčnega kamna, izbornu deluje kri osvežujoči in kri čistilni

„Planinka“ zdravilni čaj, ker

1. raztopi tuje snovi v človeškem telesu.
2. jih odstrani iz telesa.
3. cel organizem obnovi in okrepi.

V drugih lekarnah stane pravi »Planinka« čaj Din 20— za en paket, kateri pa vsebuje samo po tem pravi »Planinka« čaj, če je zaprt in olombiran, in če nosi napis: **Lekarna Mr. Ph. L. Bahovec, Ljubljana 107**, a ta lekarna pošilja tudi po pošti večje količine, in sicer: 4 pakete za Din 70— (namesto Din 80—), 8 paketov Din 140— (namesto Din 160—), 12 paketov Din 190— (namesto Din 240—) iz česar razvidite, da je tem ceneje čim več se naenkrat naroči. — Denar pošljite naprej, ker se drugače podraži za Din 10.—

Edini proizvajalec:

Lekarna Mr. Ph. Leon Bahovec
LJUBLJANA/6, Kongresni trg

da v zakup, nadaljuje po dedičih, zapuščinski ali konkurzni upravi ali se zanj postavi poslovodja, je vse to poočiti poleg že vpisane obrtne pravice. Zakupnik pa, ki je tudi osebno zadružni član, se poleg tega še vpiše pod posebno zaporedno številko. Zaradi boljše preglednosti naj se poleg članskega katastra vodi abecedni indeks in napravijo kartoteke. Kartoteke so priprost, pa zelo dragocen pripomoček.

Plačana inkorporacijska pristojbina se mora takoj vpisati v blagajniškem dnevniku, vendar jo je smatrati in tudi v letnem računu izkazovati kot nedotakljiv depozit toliko časa, dokler se plačniku ne izda obrtni list odnosno koncesija. Da taka vplačila ne pridejo iz evidence, je priporočljivo, da se imena plačnikov inkorporacijskih pristojbin in plačane vsote vpisujejo v posebnem vpisniku. Ko se obrtniku od oblastva potrdi obrtna pravica, postane član, se vpiše v članski kataster in črta iz evidenčne knjige.

Zakon o vinu

Ta zakon je bil objavljen v Ur. l. št. 29 z dne 8. febr. 1930 in razpravlja:

1. o občinah odredbah glede imena, slajenja in prodajanja vina,
2. o odredbah o petjotu, sadnih vinih, o vinu samorodnih križank (hebridov), destilatih iz vina in tropin in vinskem kislu,
3. o kontrolnih odredbah, organizacijah kontrole in končno
4. o kaznivem postopanju.

Vino se imenuje samo ona pijača, ki je proizvod alkoholnega kipeja mošta iz presnega grozdja domače vinske trte. Vse druge pijače, ki se dobivajo z alkoholnim kipejem drugih sadnih sokov, morajo imeti taka imena, da se takoj vidi, da ne izhajajo od grozdja. N. pr. jabolčnica, vino od ribezelna itd. V promet se lahko dajejo tudi specialna vina, ki se pridobivajo iz presnega ali posušenega grozdja z dodatkom potrebnih količin sladkorja, alkohola dišečih rastlin. Važno je, da se ta specialna

vina ne smejo mešati z navadnim vinom in obratno. Do l. 1932 se lahko prodajajo vina iz samorodnih križank domače trte, toda morajo imeti naslov n. pr.: vino od direktorja, šmarnice, otela, izabele.

Slajenje je vobče, torej praviloma prepovedano. Pač pa se sme sladiti v slabih letih, a samo po navodilih ministrstva za poljedelstvo in samo v taki množini, da dobi mošt redno in normalno sladkobo. Na 100 litrov mošta se sme pridjati največ 4 kg rafiniranega sladkorja. Istotako se ne sme vino ne mošt prodajati, če jim je primešana voda, alkohol ali druga snov.

Moštu in vinu se smejo dodajati sledeče tuje snovi: žvepleni dvokis, kalcijev karbonat, kalijev karbonat ali kalijev nevtralni tartrat, vinsko in limonovo kislino, tanin, sredstva za čiščenje z dodatkom kuhinjske soli ali brez nje, živalsko in rastlinsko oglje, čisto rastlinsko in vazelinško olje, ogljikov dvokis, piske droži in specialna sredstva, ki pa morajo biti predhodno preizkušena in dovoljena od strani ministrstva za poljedelstvo. Prepovedano je tudi napravljati ekstrakte ali pa esence, ki naj bi bili namenjeni za ponarejanje vina in pa za bolna vina. Vsi podatki o vinu, glede njegovega izvora, njegove starosti ali pa kakih drugih posebnosti, morajo odgovarjati resnici. Važno je tudi določitev, da se sme grozdje, ki je namenjeno za pripravljanje vina, trgati šele v onem času, katerega določi občinsko poglavarstvo.

Kontrolne odredbe so precej ostre. Vinski trgovci morajo voditi posebne knjige, oni pa, ki se bavijo s pridelovanjem in prodajanjem teh proizvodov, pa morajo naznaniti občini količino pridelanega, kupljenega in prodanega grozdja, mošta, vina in drugih proizvodov. Občini se mora prijaviti tudi količina sladkorja, ki se je porabil za slajenje. Na vsaki posodi mora biti označeno, katero vino ali drugo pijačo vsebuje. V obratovnicah mora biti izobešen po en izvod tega zakona. V slučaju dvoma

glede podatkov, morajo dati vse prometne uprave: železnice, pošta, parobrodna društva na zahtevo kontrolnih organov potrebne informacije.

Kontrolo vrše šef vinarske kontrolne družbe, kmetijski oddelki pri banjskih upravah in pa osebje finančne kontrole po navodilih vinarskega nadzornika. Ti vrše redne in izvanredne kontrolne preglede in jim morajo lastniki takih obratovnic nuditi vsa potrebna pojasnila. Ti organi zahtevajo lahko tudi vpogled v vse materialne in denarne knjige. Vinarski nadzornik vlaga tudi vse prijave in lahko zapleni dotični proizvod.

Vsi prestopki se kaznujejo v denarju in z zaporom ali pa samo z eno od teh kazni. Pri ponovitvi kakega kaznivega dejanja po tem zakonu pa se lahko kaznuje tudi z objavo obsojbe v listih, z nalepljenjem razglasa o obsodbi na vrata obsojenčevega stanovanja in pa na izgubo pravice prodajati 5 let alkoholne pijače na drobno in debelo. Presojanje teh kaznivih dejanj, v kolikor ne spadajo v pristojnost kazenskih sodišč, vrši upravna oblast prve stopnje, to je pristojno sresko načelstvo.

Zakon stopi v veljavo z dnem 18. junija 1930.

Za brizganec, limonado, malinovec in druge sadne soke uporabljajte

Rogaško Slatino vrelec „TEMPEL“

ki razkrajajo oziroma nevtralizirajo vinsko kislino ter nadomestjuje sodo-bicarbonato v prašku. Je osvežujoča in ima dober okus. Dobi se v vseh boljših trgovinah

Vinarski kongres v Beogradu

Dne 4. t. m. se je sestel v Beogradu pripravljalni odbor za to prireditve. Po odposlancih so bili zastopani: Vinogradarski savez Negotin, Vinarsko društvo za Dravsko banovino, Vinogradarska sekcija poljoprivrednega društva Vršac, Udruženje gornjobačkih vinogradara Subotica, Udruženja vinogradara Sremski Karlovci, Župski vinogradari, Savez srbskih zemljoradniških zadrug Novisad, Kmetijska družba Ljubljana, Zadružni savez Split, Zadružna Matice Split, Zemaljsko gospodarsko veče Split, Savez hrvatskih vinogradara in vočara Zagreb, Centrala udruženja veletrgovcev vina Beograd. Pismoeno so svoj pristanek za kongres dali Vinogradarsko udruženje Šibenik, Zadružna zveza Ljubljana in Štajerska sadjarska zadruga Maribor. Iz Slovenije sta se udeležila konferenčne gg. inž. Lah, ravnatelj Kmetijske družbe in Lovro Petovar.

Po celodnevni razpravi se je soglasno določilo, da se vrši prvi jugoslovanski kongres dne 9. marca t. l. ob 10. uri po sledečem vzporedju:

1. Poročilo o občem stanju vinogradarstva v državi.
2. Bolezni in škodljivci vinske trte ter pokončevanje istih.
3. Izvoz vina in grozdja.
4. Brezalkoholna uporaba grozdja.
5. Konzum vina v državi.
6. Vinski zakon.
7. Organizacija glavnega saveza vinogradarjev in sadjarjev Kraljevine Jugoslavije.
8. Rezolucija.

Strokovne referate so prevzeli poleg drugih odlični strokovnjaki gg. ravnatelj Žmave, kmetijski šef v poklju Stanko Ožamič ter profesor Kajtner. O organizaciji glavnega saveza vinogradarjev in sadjarjev je prevzel poročilo g. Lovro Petovar.

Po dolgotrajnih večmesečnih pogajanjih in razpravah bo končno vendar prišlo do te velepomembne prireditve. V celi Srbiji nimajo pomembnejših vinogradarskih organi-

VAŠI GOSTI SO ZADOVOLJNI

ako jim postrežete k vinu tudi z Radensko kislno vodo, brez katere ne more shajati danes nobena boljša gostilna ali restavracija. Vsaka voda pa ni za vsako vino in zato je treba, da vzamete za stara in sploh za težka in pa rdeča vina Radenski Gzelin vrelec, za kiselkasta vina pa Radenski Kraljev vrelec. Radenski Gzelin vrelec ne spremeni barve vina.

Radenska voda ima vsled velike vsebine natrija prijetno lastnost, da paralizira vinsko kislino ter napravi tako vsako vino prijetno pitkim.

Pa tudi protialkoholniku ne morete boljše postreči, kakor da mu nudite Radenski Gzelin vrelec s sadnim sokom.

Podpirajte tvrdke, ki oglašujejo v našem listu!

zacija. Srbsko poljoprivredno društvo, v katerem vodstvu žal ni praktikov vinogradarske stroke, stoji pa nekako nerazumljivo ob strani. Trebalo je dobiti kontakta s srbskim vinogradnikom direktno. To se je vse izvršilo, tako, da bodo na kongresu zastopane vse vinogradarske pokrajine naše države. Na predkonferencah se je že vse dognalo in črtalo, kar bi zamoglo v eni ali drugi pokrajini nesoglasje vzbuditi, tako, da bode nastop soglasen.

Namen kongresa je, da doženemo naše stanje v celi državi, da konstatiramo, kaj bi moglo naš obstoj zagurati, ter da po kongresu tam izvoljena deputacija zaprosi na vseh merodajnih mestih, da se upravičenim željam ugoditi.

Drugi dan po konferenci se je deputacija pripravljala odbora oglašila v pristojnih ministrstvih ter zaprosila za podporo te prireditve. Povsod, zlasti pa v notranjem ministrstvu je zadobila zagotovilo, da se bode prireditvi šlo v vsakem oziru na roko.

Potrebno je, da se tudi iz Dravske banovine udeleži čim več interesentov tega velevažnega kongresa. Vsakdo, ki ima z vinom za opraviti, pa naj si bode vinogradnik, trgovec ali gostilničar, kateri hoče vinogradstvu v resnici dobro, lahko na tem kongresu sodeluje. Trdno sem pa uverjen, da bodo tudi oblasti svojim strokovnjakom omogočile, se kongresa udeležiti.

Zaprošeno je za popust na železnica in sem trdno uverjen, da bode tudi ta prošnja ugodno rešena.

Lovro Petovar.

20% kronske bone

kupuje po **najvišji**
dnevni ceni

Prometna bančna družba
Maribor, Cankarjeva 14.

Vsaj malo obzira

Nikakor ne in za nobeno ceno se ne bi upali motiti tihega družinskega sožitja, ki vlada že od davnih časov med našimi mestnimi očeti in pa med nami — pohlevnimi mestnimi otroci —. To idilično nezakonsko razmerje je slučajno skalila trošarina in pa oni mošt, ki ga pravzaprav že ni več, in bi ga tudi že iz spoštovanja do njegove izborne kakovosti ne jemali po nemarnem v misel, ker vemo, da je bil zelo čisljan tudi na nasprotni strani. Eno pa je pribito, če bi imela oba polne blagajne, bi gotovo ne dajali umazanega perila iz hiše, toda na žalost je položaj danes tak, da se vsakdo protivi plačati ono, česar ni dolžan. Mi nikakor ne predbacivamo našim mestnim očetom, n. pr. slabo gospodarstvo, temveč naša želja je le ta, da vendar enkrat uvidijo našo revščino, ki je docela podobna drugim prebivalcem našega mesta. Ne vidimo namreč vzroka, da se z nami postopa po očemsko, ker smo ja vsi iz enega gnezda in pod zavetjem mariborskega goloba. Toda šalo na stran. Dejstvo je, da je mestna občina svojočasno in sicer takrat, ko je zvišala trošarino od 1 Din na 1.40 Din, hitela popisovati naše zaloge in tudi zahtevala plačilo razlike na višjo trošarinsko stopnjo. Sedaj, ko je stvar izpadla enkrat nam v prilog in se je trošarina znižala od 2.40 Din na 1 Din, prosjajmo in pričakujemo zastoj, da bi občina izvedla isto proceduro kot v letu 1927 in nam povrnila ali pa vsaj v dobro vpisala preveč plačano trošarino na ono zalogo vina, ki je ostala še 1. l. t. l. v naših kletih. Ista zadeva je z moštom. Mestna občina je pobirala 1 Din trošarine na liter mošta. Po naredbi finančnega ministra pa se mošt ne more smatrati za vino in smo bili globoko uverjeni, da se bo-

Pivovarna Tscheligi Maribor

priporoča svoje izborno

BOCK-PIVO

do gospodje pri tem, tudi za njih obveznem tolmačenju uklonili. Ne malo smo presenečeni, da občina, katere je imela v nas skrajno dobre davkoplačevalce, postopa z nami na tak način, da tega nikakor ne moremo razumeti, še manj pa zamolčati. Mnenje, da gostilničar zmore vsako plačilo, in da je sit vseh življenskih dobrin, je zelo pogrešno. Moramo vam na žalost omeniti, da so v prošlem letu v našem mestu menjale gostilne v tridesetih slučajih svoje posestnike. Upamo, da smo vam izpodbili pogrešno naziranje, da je gostilničarska obrt tako rentabilna in plodonosna, da bi zmogla tudi te neupravičene zahteve

Občinski izterjevalci imajo obilo posla in se nam smilijo reveži, ali preje bomo izčrpali vsa pravna sredstva, kakor bi pa na ljubo praznih blagajn plačali ono, kar nismo po pravu dolžni. Mi sočustvujemo z vami in ne iščemo za sedaj krivca teh, tudi nam neljubi praznin, toda zahtevati smemo, da se mestna gospodarska politika kreta po takih potih, da bo vsem slojem pravična. Ni nam znano, kaj so gospodje opravili v Beogradu, verujemo le v moč ministrskih besed, naredb, odredb — in naše pravice.

Nove tablice opasnosti o nevarnem zavarovanju in naše stališče

Osrednji urad za zavarovanje delavcev na podlagi § 30 zakona o zavarovanju delavcev je predložil g. ministru za socialno politiko in narodno zdravje na odobritev sklep

Dosedanji razred	% ne varnosti	Vrsta podjetja	Novi razred	Nove % ne varnosti
III	6	Hoteli, prenočišča v vezi z restavracijo in kavarno	IV	9
IV	9	Parne kuhinje		
II	4	Prenočišča brez gostiln		
VIII	25	Kolodvorske restavracije		
II	4	Gostilne, kavarne brez prenočišč	III	6
I	2	Kavarne	II	4
I	2	Menze	II	4
IV	9	Gostilne z mesarijo	V	12

Za nas prihajajo v največji meri v poštev podjetja, naznačena v varnostne razrede III. in II., to so hoteli in gostilne v zvezi prenočišč in gostilne brez prenočišč. Pri teh podjetjih bi se varnostni odstotek po predlogu osrednjega urada za zavarovanje delavcev povišal za 2 odtosno 3%. Povod temu povišanju nam ni znan, najbrže pa bo vzrok, ker se govori ravno o varnostnih razredih — večja opasnost, katere preti našim nameščencem v naših obratih. Ta motivacija je neosnovana. Ni treba biti ravno od stroke, temveč tudi laik lahko opazi, da je opasnost za življenje naših nameščencev pri naših podjetjih tako minimalna, kakor pri nobenem drugem obratu. Po navadi ali vsaj v največ slučajih nimajo naši hoteli odnosno gostilne strojev v porabi, zato bi prišle še samo higijenske prilike v poštev. Te pa so že radi vedno večjih zahtev potujočega občinstva in strogih zdravstvenih predpisov, kateri se, kot poznano, z vso strogostjo izvajajo, take, da je tudi v tem oziru vsaka pretirana skrb odveč. Nikakor pa ne

glede sestave nove tablice opasnosti za uvrstitev podjetij v nevarnostne razrede pri nevarnem zavarovanju. Ker se ta sklep seveda tiče nas in naših uslužbencev, je potrebno, da pogledamo, kakšen novčani efekt bi imela taka grupacija za naš stan. Dosedaj smo spadali v grupo XVIII. in sicer so se uvrstila naša podjetja v te nevarnostne razrede:

smemo pozabiti tudi na hrano, ki je najvažnejši činitelj pri odpornosti človeškega telesa proti vsem boleznim. Naši uslužbenci uživajo tudi v tem oziru prednost pred nameščenci drugih obratov. Ne vidimo tedaj vzroka, da se nam hoče naprtiti novih izdatkov, kateri bi nas zadeli pri tej gospodarski mizeriji zelo občutno.

Zveza je zastopala stališče, da naj grupacije, kot varnostni odstotki ostanejo isti kot dosedaj, pač pa se naj v osrednjem uradu za zavarovanje delavcev začne z doslednim varčevanjem in se bo na ta način lahko zvišalo brez vsake pregrupacije varnostnih razredov podpore. Opozorjamo še na to dejstvo, da bi teh povišanj nikakor ne mogli zvaliti na konzumenta, ker je njegova kupna moč že itak padla, pač pa bi šli ti izdatki naravnost od našega pičlega dohodka. Kako pa je ta dobiček ravno preteklo poslovno leto izgledal, to bi lahko povedali davčni uradi, o katerih se ne more trditi, da so ravno preveč naklonjeni našemu stanu.

Advokat
dr. Novak Josip
v Mariboru
je preselil svojo pisarno
v Vetrinjsko ul. 11
(prej notar dr. Firbas).

Naše gibanje
Občni zbor Gostilničarske zadruga v Ptuj.

Pod vodstvom zaslužnega združnega načelnika gosp. Franja Mohoriča, ki bo ravno letos obhajal desetletnico svojega neprekinjenega plodonosnega načelovanja, se je ob obil-

Mi slikamo vse!

Slike poobličja (Porträtbilder), razglednice, slike takoj izgotovljene, industrijske in športne slike. — Novo vpeljan fotoatelj z najmodernejšimi aparati. Fotomeyer, Maribor, Gosposka ul. 39.

se je tudi zgodilo. Izvoljen je bil odbor z g. Mohoričem na čelu, njemu ob strani pa agilni in vneti zadržni delavec in narodni borec g. Joško Berlič. Ta odbor je zadostna garancija, da ostane ptujska gostilničarska zadruga taka, kakor smo jo do sedaj poznali. Pri slučajnostih se je podelila beseda g. zveznemu tajniku, dobremu poznavcu ptujskega okraja, ki je podal v splošnih obrisih delovanje zveze. Omenil je, da se predvideva odprava podeželskih trošarinskih registrov, kakor tudi reorganizacija »Gostilničarskega lista«, ki naj postane s sodelovanjem naših priznanih strokovnjakov res informativni in strokovni list. Na koncu je g. Joško Berlič podal izčrpno in obširno poročilo o ustanovitvi Gostilničarske pivovarne v Laškem. Njegova temeljita izvajanja so našla splošno odobravanje. Po zaključnem občnem zboru se je takoj nadaljevala tudi odbora seja, katere se je iz informativnih vzrokov udeležil tudi zvezni tajnik g. Anton Peteln.

V družbi iskrenih prijateljev in ob harmoničnem razpoloženju so se še nadalje obravnavala različna vprašanja, na koncu pa je padla še kaka zdravica ali pa kaka šaljivka našega Joška. Pričakujemo pa tudi, da se oglasi tu in tam v našem listu.

Občni zbor Gostilničarske zadruga v Žalcu.

Dne 12. februarja ob 14. uri se je vršil v prostorih načelnika gostilničarske zadruga g. Viranta vrlo obiskan občni zbor, katerega so se udeležili tudi odposlanci pripravljalnega odbora za ustanovitev Gostilničarske pivovarne v Laškem, kakor tudi zvezni tajnik g. Anton Peteln kot delegat zveze. Po otvoritvenem pozdravu g. načelnika se je prešlo na posamezne točke dnevnega reda, iz katerega posnemamo, da se za druga ob energičnem in taktičnem vodstvu g. načelnika in odbornikov krasno razvija. Zadruga je izvršila različne intervencije, kakor tudi gmočno podprla intervencije zveze. Po blagajniškem poročilu, ki izkazuje jako ugodno stanje in na podlagi katerega se je tudi odboru podelila razrešnica, se je intenzivno obravnavalo vprašanje ustanovitve pivovarne v Laškem. Ob tehtnih izjavah velezaslužnega gospodarskega delavca g. Robleka so se preresetavala vsa vprašanja, ki govorijo za in proti tej ustanovitvi. Na vsa taka vprašanja je podajal odgovore navzoči inženjer pripravljalnega odbora za zgradbo pivovarne g. Uhlir, ki požrtvovalno in brez stroškov vrši vse tehnične predpriprave, tako da se je končno uvidelo upravičenost stališča, ki ga zavzema pripravljalni odbor bodisi glede prostora, kakor tudi glede tehnične izvedbe. Ob soglasnem zaključku se je sklenilo, da soglašajo vsi člani zadruga z dosedanjim delovanjem pripravljalnega odbora in da naj vsi solidarno podpirajo to, za naš stan velevažno akcijo, ki je prvi korak k samoosvojitvi našega stanu iz krempljev tujega kapitala.

Pri slučajnostih je referiral zvezni tajnik g. Anton Peteln o varnostnih tablicah, katere namerava osrednji urad za zavarovanje delavcev pre-

Pri nakupu manufakturnega blaga vzamem

20% kronske priznanice najugodnejše v račun.

L. O R N I K,
Maribor, Koroška cesta 9.

drugačiti, in pa glede točilnic, ki se pojavljajo kot gobe po dežju. Temu zlu se pride po njegovem mnenju le tedaj v okom, če se spremeni famozni čl. 82 v tej smeri, da se za take vrste obratov zahteva tudi krajevna potreba.

Po izčrpanju dnevnega reda je zaključil načelnik zborovanje.

Gostilničarska obrtna zadruga v Šoštanj

je obdržala dne 4. februarja t. l. ob 2. uri popoldne v prostorih gosp. Ježovnika v Šoštanju svoj občni zbor. Pri zadovoljivem odzivu članstva se je prečital zapisnik, podalo izčrpno blagajniško poročilo, kakor tudi potek zveznega občnega zbora v Mariboru. Končno se je obravnavalo za vse gostilničarje vevlačno vprašanje ustanovitve Gostilničarske pivovarne v Laškem. Sklenilo se je, da naj vsak član po možnosti podpiše gotovo število delnic. Nato so sledile volitve zadrugnega odbora in se je stari odbor radi svoje agilnosti in požrtvovalnosti ponovno izvolil. Zadrugna članarina se je znižala za 25 par pri hektolitru iztočenih pijač. Nekaterim obrtno-nadaljevalnim šolam se je podelila primerna podpora.

Ob splošni soglasnosti je poteklo to zborovanje, katero kaže na popolno razumevanje, ki obstoja med člani in odborom.

Občni zbor Gostilničarske zadruge v Slov. Bistrici.

Dne 17. februarja se je vršil občni zbor, katerega se je udeležil tudi zvezni tajnik. Pri tej priliki se je obravnavalo na izčrpen način zadrugno delovanje in se je tudi odboru podelila razrešnica. Pri volitvah je bil izvoljen dosednji odbor z gospodom Kos Ivanom na čelu, ki stopa v tem svojstvu že v deseto leto svojega plodnosnega načelovanja. Po obširnem referatu zveznega tajnika se je delo zveznega ožjega odbora, kakor tudi sprememba v tajništvu vzelo z odobravanjem na znanje.

Mozirje. Gostilničarska zadruga za občine trg Mozirje, Mozirje okolica, Rečica in Kokarje je imela dne 3. februarja t. l. svoj redni letni občni zbor, kjer je izvolila sledeči odbor: G. Mayerhold Anton, gostilničar št. Janž p. Rečica, načelnik. G. Goričar Matija, gostilničar, Mozirje, njegov namestnik. G. Stiglic Jože, gostilničar na Rečici. G. Bider Ivan, gostilničar v Kokarjih. G. Turnšek Maks, gostilničar v Žlaboru. G. Brinovšek Jože, gostilničar v Lubiji. Namestniki: G. Matjaž Jože, gostilničar v Mozirju. G. Mlinar Franc, gostilničar v Mozirju.

Seja zveznega ožjega odbora

se je obdržala dne 25. januarja 1930. Ob tej priliki se je izvršila primopredaja predsedniških poslov od strani gosp. Holc Matije in novo izvoljenega zveznega načelnika gosp. Zemljič Franca. Gospodu Holcu se je izrekla iskrena zahvala za njegovo delovanje kot poslevoedememu zveznemu podpredsedniku. Pri tej seji so se razdelile tudi nekatere podpore manjšega obsega in se je obenem sklenilo vlomsko in požarno zavarovanje pisarniškega inventarja zvezne pisarne. Gospoda načelnika se je pooblastilo, da zastopa zvezo na vinarskem kongresu, ki se vrši dne 7. in 8. marca v Beogradu. Končno se je izvršila tudi izmenjava zveznega tajništva, katero je prevzel g. Peteln Anton, diplom. pravnik v Mariboru.

Sprememba v zveznem tajništvu. Zvezno in zadrugno tajništvo je prevzel g. Peteln Anton, diplomirani pravnik iz Maribora.

Iz uredništva. »Gostilničarski list« bo v smislu odredb načelstva obsegal po navadi samo 6 strani, ker je v interesu zvezne blagajne, torej splošnega varčevanja, da se obravnavajo v prvi vrsti samo članki strokovne vsebine ne pa obširna poročila, ki so samo lokalnega značaja. V slučaju potrebe pa se bo list raztegal

nil tudi na več strani. Toliko v znanje in smo mnenja, da se vse članstvo strinja s tem ukrepom.

V A B I L O

NA REDNI LETNI OBČNI ZBOR

Gostilničarske obrtne zadruge za mariborsko okolico na Pobrežju,

ki se bo vršil:

v sredo, dne 26. februarja 1930 ob 10. uri v gostilni g. Holc-a na Pobrežju, cesta na Brezje štev. 1.

—o—

DNEVNI RED:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo tajništva.
4. Obračun za poslovno leto 1929.
5. Proračun za poslovno leto 1930. — Odobrenje.
6. Zgradba Gostilničarske pivovarne v Laškem in nabiranje delničarjev.
7. Komisija za preskušnjo vajencev.
8. Poročilo povabljenega obrtno-zadrugnega nadzornika g. Ignacija Založnika.
9. Slučajnosti.

Zadrugni zbor sestoji iz vseh članov, ki imajo glasovalno pravico.

Člani izvršujejo glasovalno pravico osebno, posluževati se pooblaščenec na zadrugnem zboru ni dovoljeno.

Ako je sklicani zadrugni zbor ne sklepčen, smejo k zborovanju došli člani po enournem čakanju veljavno se posvetovati in sklepati v točkah dnevnega reda, v kolikor za sklepanje v posebnih zadevah zakon ali zadrugna pravila ne zahtevajo navzočnosti določenega števila članov.

Za sklepčnost zadrugnega zbora je potrebna navzočnost četrtine članov z glasovalno pravico. Člani, ki se občnega zbora ne bi udeležili in njihovega izostanka pravočasno ne upravičili, se jih bo kaznovalo z določeno denarno globo.

Zadrugni načelnik: Matija Holc s. r.

Redovna skupščina Saveza gostilničarskega združenja v kraljevini Jugoslaviji

se bo vršila dne 14. marca v Beogradu s sledečim

DNEVNIM REDOM:

1. Izvolitev 3 članov za potrditev zapisnika in štetje glasov.
2. Poročilo upravnega odbora.
3. Blagajniško poročilo.
4. Poročilo nadzornega odbora.
5. Sprememba saveznih pravil.
6. Vprašanje »Gostilničarskega glasnika«.
7. Volitev predsednika in 3 podpredsednikov saveza.
8. Volitev izvršilnega odbora.
9. Pretres in sprejem proračuna za tekoče leto.
10. Predlogi in vse ostalo, kar se nanaša na savez.

Kakor se iz dnevnega reda vidi, bo ta skupščina od največje važnosti za bodočnost saveza, in se zaradi tega pozivajo vse zveze k brezpogojni udeležbi.

Ni priporočljivo. Zvedeli smo, da so prejeli nekateri naši stanovski tovariši nekake zaupne pozive, da imenujejo posebne zaupnike svojega kraja v svrhu stalnega poročanja zavodu za pospeševanje obrti. Mi nimamo sicer ničesar proti takim vabilom, osobito, ker smo prepričani, da se je zasledovalo dobre namene, vendar prosimo, da se v sličnih slučajih stopi preje v stik z organizacijami.

Središnji Savez združenja gostilničara, Hotelijera in Kavarnarja v Kraljevini Jugoslaviji obdrži svoj redni letni občni zbor v drugi polovici meseca februarja, kjer se bodo obravnavala predvsem vprašanja glede vzdrževanja središnjega saveza.

Udruženje gostilničarjev v Osijeku je imelo svojo redno skupščino, kjer

se je obravnavala tudi sprememba pravil s posebnim ozirom na novo upravno razdelitev države.

NOVI GROBOVI.

Pred kratkim je umrl v bolnici v Varaždinu g. Emil Blass, gostilničar in veleposestnik pri Sv. Barbari v Halozah. Pokojnik je bil daleč na okoli poznan kot odlični vinogradnik, velik poštenjak in zaveden stanovski tovariš. Kot tak je tudi aktivno deloval kot odbornik Gostilničarske zadruge v Ptuj. Ožaloščeni družini naše sožalje, pokojniku pa večni mir in pokoj.

Dne 6. februarja je nenadoma umrl zadet od kapi g. Pungarter Matej, gostilničar brezalkoholnih pijač v Makolah pri Poljčanah, zapuščajoč žalujočo soprogo in dva nepreskrbljena otročiča. Naj v miru počiva!

Znanemu restavraterju »Grajaska klet« v Mariboru g. Majdiču je umrl sinček v nežni starosti. Težko prizadeti rodbini naše sožalje.

POSREDOVANJA.

V tej rubriki bomo brezplačno objavljali izpraznjena mesta za naše nameščenice, kakor tudi posredovali pri oddaji ali nakupu gostiln, hotelov, kavarn itd.

Mesto portirja išče portir, ki je bil dolgo let v inozemstvu v velikih podjetjih. Govori: slovensko, nemško, srbo-hrvatsko, zadostno francosko in angleško. Naslov pove uredništvo lista.

Hotelski šofer, ki piše tudi na pisalni stroj in se razume na knjigovodstvo, se sprejme. Lastnoročno pisane ponudbe na upravo lista.

GOSTILNA, KAVARNA ALI HOTEL

se kupi ali vzame v najem. Ponudbe na upravo »Gostilničarskega lista«.

Tolmačenje trošarinskih predpisov za vinogradnike.

Oddelek za davke pri finančnem ministristvu je izdal te dni tolmačenje glede zatrosarinjenega vina, ki ga vinogradniki-pridelovalci porabi-jo za domačo potrebo. Dolej so organi finančne kontrole izdali vinogradnikom, ki imajo vinograde izven kraja svojega bivališča za prenos vina za domačo uporabo spremnico brez plačila trošarine. To postopanje se sedaj ukine in sicer v smislu gori označenega tolmačenja, ki se glasi dobesedno tako-le: »Vino, katerega pridelajo lastniki vinograda v lastnem vinogradu in kateri se prenese iz kraja pridelka v kraj bivališča, katero pa se ne nahaja v isti občini kot vinograd, mora imeti od finančne kontrole spremnico z opozorilom, da se ima na to vino plačati državna in oblastna trošarina in sicer v kraju, kamor se ga namerava prenesti.« — To tolmačenje seveda nikakor ne odgovarja prilikam, ki vladajo pri nas, ko stanuje skoro vsaki vinogradnik ali vsaj v pretežni večini izven kraja, kjer ima svoj vinograd. Za te nima tedaj čl. 103 pravilnika za izvrševanje odredb o državni trošarini nikakega pomena in tudi nobene ugodnosti. Mogoče, da ni ta interpretacija za druge kraje naše kraljevine tako okrutna in obenem lažje izvedljiva, ali za naše kraje je docela neprimerna in kaže, da se ni oziralo na naše krajevne razmere, ki so drugačne kot v Hrv. Zagorju ali pa recimo v Smederevu.

Ob priliki skupščine središnjega saveza bo naša zveza poskušala ev. tudi z osebnimi intervencijami doseči, da se vsaj to postopanje ublaži, ker so mnogi naši člani prizadeti radi takega tolmačenja.

Privatna skladišča.

Po zakonu in pravilniku o državni trošarini je predvideno, da se mora plačati trošarina na alkoholne pijače takoj, kakor hitro pridejo v promet. Seveda so naši gostilničarji, kateri si nakupijo velike količine vina že v jeseni, občutno prizadeti, ker morajo plačati za vso zalogo tudi trošarino. Finančno ministristvo je svetovalo, da si gostilničarji ali go-

stilničarske organizacije osnujejo privatna skladišča, v katerih bi lahko nakupili rezervne količine vina, ne da bi jim bilo treba plačati za to vino trošarino vnaprej. Trošarina bi se v tem slučaju plačala tedaj, ko bi se vzelo vino iz tega skladišča v svrhu prodaje.

Na ta način ima lahko vsak gostilničar posebno klet, katero mu oblast proglasi kot privatno trošarinsko klet, dočim mora imeti za vino, ki ga potrebuje neposredno za gostilno, tudi posebno klet. Če je tedaj nemogoče, da bi si vsak gostilničar držal dve kleti, potem je seveda lažje izvedljivo, da si več gostilničarjev najame skupno klet in da proglase na ime enega izmed njih to klet za trošarinsko skladišče. Ravnotako lahko postopajo zadruge in si najamejo svoja skladišča, v katera bi potem sprejemale vino svojih članov brez plačanja trošarine. Če se v taki kleti nahaja samo vino, toraj brez žganja ali drugih vrst alkoholnih pijač, potem lahko lastniki v tej kleti pretakajo in negujejo vino brez prisotnosti finančnih organov.

Dovoljenja za taka skladišča daje pristojna finančna direkcija pod temi pogoji:

- a) v prošnji se mora naznaniti ulico, hišno številko in da je klet zgrajena iz trdega materijala;
- b) da bo klet služila izključno samo za spravlanje vina;
- c) da jamči za trošarino lastnik kleti z vso svojo privatno imovino in z zalogo v kleti;
- č) da se bodo poravnali državi vsi stroški, ki bi nastali radi nadziranja teh skladišč;
- d) da bo v skladišču tehtnica in merilna priprava za merjenje in kontrolo pijač;
- e) da ima skladišče železna vrata in mrežo na oknih;
- f) v slučaju, da pripada skladišče zadrugi, se mora imenovati tudi oseba, ki je odgovorna napram oblasti za to klet.

Priporočati je tedaj našim gostilničarjem, da ustanovijo povsod taka trošarinska skladišča, ker si s tem prihranijo mnogo obratnega kapitala. Dosedaj so ta določila veljala samo za veletrgovino z vinom, dočim dobi sedaj tako dovoljenje lahko vsak gostilničar in vsaka gostilničarska zadruga.

Taksa znaša v smislu tar. post. 214. zak. o taksah 500.— Din, glede sestave prošnje pa se naj obračajo člani na zadrugne ali pa na zvezno pisarno.

Pavšalna taksa se lahko zniža.

Prepričani smo, da plačuje marsikateri gostilničar previsoko pavšalno takso, ker mu je bila ista svojočasno od strani finančnih organov previsoko odmerjena. Znano je, da je padel in še vedno pada iz različnih vzrokov poset naših gostiln, zato pripravimo vsem članom, ki so prepričani, da je število gostov manjše kakor je bilo svojočasno povzeto za podlago od strani finančne kontrole, da nemudoma vložijo na pristojne finančne oblasti prošnje za znižanje te takse.

Zvezna pisarna je glede sestave prošnje radevolje na razpolago.

Knjigovodski tečaj zbornice TOI v Mariboru.

Knjigovodski tečaj zbornice za TOI v Ljubljani, kakor smo že zadnjič poročali v našem listu, se je otvoril večeraj, dne 18. februarja ob 19. uri v prostorih trgovske akademije, in sicer v prisotnosti zastopnikov zbornice gg. Oseta, Hohnjeca, zadrugnega nadzornika g. Založnika in zveznega tajnika g. Petelna. Po otvoritvenem govoru g. Založnika, ki je jako nazorno povdarjal važnost izobrazbe obrtnega stanu, posebno pa še našega obrtnega naraščaja, se je pričelo ta-koj z podukom.

Povdarjali bi pri tej priliki, da je poset z ozirom na dobro razvito obrt v Mariboru jako majhen in priporočamo ponovno vsem članom, da prijavijo v ta tečaj nemudoma samega sebe, svojce ali pa svoje uslužbence.

Učnina je jako majhna in znaša za mojstre 100 Din, za pomočnike pa 50 Din.

Iz tujkega prometa

Interesovanje tujcev za Sarajevo in Ilidže. »Jugosl. List« javlja, da se je nemška javnost začela neobičajno močno zanimati za Sarajevo. To poletje nameravajo prirediti večje družbe svoje izlete v različne kraje drinske banovine. Javljajo pa svoje obiske tudi Madžari.

Dobrote tujkega prometa. Po statistiki tirolskega deželnega prometnega urada je obiskalo od 1. decembra 1928 do 31. oktobra 1929 Tirolsko 712.000 tujcev, kateri so prenočevali skupno 2.689.200 dni, kar znači za 10% več kot v preteklem poslovnem letu. Bruto-iznos tega prometa s tujci iznosi 44 milj. šilingov ali v našem denarju 352 milj. dinarjev. Kje je naša statistika?

Koliko so pojedli tujci v Avstriji? Statistični urad avstrijske republike objavlja, da so tujci pojedli v l. 1928. za ca. 500 milj. šilingov živil. Ker se gosti zadržujejo le po gostilnah in hotelih, lahko vsak sam razvidi, kaj so zaslužili naši avstrijski tovariši pri tem prometu. Seveda ne smemo pozabiti tudi kmetovalcev, ki so gotovo prišli na svoj račun. Ali nas bodo te številke zdramile? Mi kot poljedelska država se borimo z izvozom naših živil, naši kmetovalci ne morejo vnovčiti svojih pridelkov, v Avstriji pa pridejo tujci od vseh strani in na licu mesta konzumirajo tolike količine. Ali niso te dobrote, ki jih tujski promet daje prebivalstvu, zavidanja vredne?

Novi hoteli na našem Primorju. Na poziv ministrstva trgovine in industrije je izdelal ravnatelj centralnega urada za propagando tujkega prometa na Jadranu obširen ekspoz, v katerem se zavzema za gradbo novih hotelov na naši obali. Predvideva se 12 hotelov, za kar se bo porabilo približno 100 milijonov dinarjev. V ministrstvo je dospelo že 10 ponudb različnih velebank iz inozemstva. — Vsa pojasnila daje odsek za turizem v ministrstvu trgovine in industrije.

Menjalnica v Mariboru glav. kol. Tujsko-prometna zveza v Mariboru je prevzela menjalnico v Mariboru glav. kol. v svoje poslovanje. Menjalnica je odprta pri vseh vlakih v Avstrijo in iz Avstrije po dnevi in ponoči ter se priporoča potujočemu občinstvu. Kupujte vozne karte v biljetarni »Putnik« v Mariboru, Aleksandrova cesta 35.

Zveza za tujski promet v Sloveniji namerava prirediti poučno potovanje naših hotelirjev, gostilničarjev in tujsko - prometnih interesentov sploh, v Švico. To potovanje bi trajalo 12 dni ter bi imeli udeleženci priliko, ogledati si najznamenitejša letovišča, zdravilišča in kopališča v Švici. Celokupni stroški za to potovanje bi znašali predvidoma v 3. razredu ca. 3.500 Din, v drugem razredu pa ca. 4.500 Din za osebo, to pa le, ako se potovanja udeleži vsaj 21 oseb. Člani, ki se nameravajo udeležiti tega izleta, naj pošljejo zvezi za tujski promet v Sloveniji obvezno izjavo vsaj do 1. marca t. l. Na željo pošljemo vsakemu interesentu provizijski potovalni program v vpo-gled.

Razno.

Himen. V Slovenjgradcu sta se na sreskem poglavarstvu poročila dne 13. februarja priljubljeni gostilničar in trgovec v Dovžah gosp. Goljat Rudolf in gđc. Katica Soršak iz Gorice pri Pragerskem. Poročno je izvršil višji vladni tajnik gosp. Eilec, ki je ob tej priliki povdral važnost zakona, ki ima isto veljavnost kot cerkveni zakon. Kot prič sta prisostvovala gospoda Rojnik Ivan, trgovec in

Prvovrstna ogledala, brušena stekla itd.

za hotele, pensione, restavrate dobavlja

»KRISTAL« D. D.

tovarna ogledal in brušenega stekla

MARIBOR, Koroška cesta šte. 32

Telefon šte. 2132

LJUBLJANA VII, Medvedova cesta 38

Telefon šte. 3075

SPLIT, Zrinjska ulica broj 6

Telefon šte. 368

I. Ovčar, bivši poslanec oblastne skupščine in tajnik cestnega odbora v Slovenjgradcu. Cestitamo!

Lepa in redka svečanost. Dne 10. februarja t. l. sta na slovesen način obhajala v krogu ožjih in dalnjih sorodnikov kot tudi številnih prijateljev zlato poroko, ugledna, splošno priljubljena bivša gostilničarja na Pobrežju pri Mariboru g. Ivan Reibenschuh in njegova zvesta družica Antonija. Mi se pridružujemo nešteto čestitkam z željo, da nam Bog ohrani jubilarja še mnogo let!

Kuharska razstava v Ljubljani. V hotelu »Union« v Ljubljani so priredili dne 3. in 4. februarja kuharji nekaterih večjih podjetij razstavo, katera je v vsakem oziru izvrstno uspela. Kolike vrednosti so take razstave, spozna v prvi vrsti oni, ki ceniti važnost tujkega prometa. Dobra kuhinja, dobra postrežba in čistost sob, to so pač glavni temelji dobre gostilne. Od važnosti pa je ta razstava tudi še iz drugega ozira. Pokazali smo namreč svetu, da znamo kuhati najbolj rafinirano sestavljena jedila, ki so po navadi zaznamovana na jedilnih listih največjih inozemskih hotelov; pokazali pa smo tudi, da imamo izvrstna domača jedila, ki pa žal nimajo takega reno-meja kot jedila dunajskih in pariških kuhinj. Mislimo, da se imamo tudi v tem oziru zahvaliti našim podjetnikom, ker so utirili pot naši kuhinji v svet. Razstava je bila krasno aranžirana in je le v čast našemu stanu, ki je pokazal velik polet za napredkom hotelirstva in gostilničarstva v Sloveniji. Prireditelji so želi priznanje različnih inozemskih strokovnjakov in je tedaj pomen doseženega uspeha temvečji.

Gospodarstvo

Velesejem. V pomorskem prometu so udeležencem letošnjega Ljubljanskega velesejma, ki se vrši od 29. maja do 9. junija dovoljene na podlagi sejske legitimacije sledeče olajšave: Na parnikih paroplovnega društva »Boka« 50% popust, na parnikih »Dubrovačke parobrodskoplovidbe« olajšave »razreda za razred«, t. j. plača se cena nižja, a da se vozi v višjem razredu, enako tudi na parnikih »Jadranske plovitve«. Za prevoz razstavnega blaga pa velja na parnikih vseh treh parobrodskih družb 50% popust. Ugodnost velja na vseh parnikih za popotnike in razstavno blago od 20. maja do 20. junija t. l.

Trošarine. Belgrajska revija »Narodno blagostanje« prinaša zanimive podatke o donosu državnih trošarin. Tako so znašali državni dohodki od trošarine v letu 1929. 872,5 milj. dinarjev napram 736,1 milj. Din v letu 1928. To veliko povečanje donosa je pripisovati predvsem razširjenju trošarin na prejšnje srbijanske kraje. Tako je dala lani trošarina na kavo 39,7 (1928 38,1) milj. Din, na električne žarnice za 12,8 (11,7) in to pri neizpremenjenem področju, v razširjenem področju (s 15. aprilom 1929) pa so dale drž. trošarine na vi-

na 76,5 (31,8) milj., na žganje pa 42,4 milj. Din (17,3) milj. — Poraba (po istih virih) trošarinskih predmetov je lani znašala: alkohola 4 milj. 265,400 (3,906,297) hektoliterskih stopinj in piva 500,427 (524,849) hl, pri pivu izhaja znižanje zaradi izpremenjenega načina plačevanja iste.

Viničarski tečaj. Uprava banske trtnice in drevesnice v Pekrah, pošta Limbuš pri Mariboru, obvešča tem potem vse interesente, da se začne z dnem 1. marca 1930 pri imenovanem zavodu četrti, 9-mesečni viničarski tečaj, v katerega sprejme 12 mladeničev. Pouk je v prvi vrsti praktičen in le v toliko teoretičen, v kolikor je to za boljše razumevanje vsakega posameznega opravila v posameznih kulturah neobhodno potrebno. Gojenci dobe prosto stanovanje, brezplačno kmečko hrano in mesečno po 100.— Din za pranje perila in nabavo potrebnih učil. V tečaj se sprejmejo viničarski in kmečki sinovi, ki so stari najmanj 16 let, dovolj razviti in močni za opravljanje vseh opravil na zavodnem posestvu. Tako opremljene prošnje naj prosilci osebno izročijo zgoraj navedenemu upraviteljstvu najkasneje do 25. februarja. Tečajniki dobe ob zaključku leta izpričevala o doseženi sposobnosti v vinogradništvu, sadjarstvu in kletarstvu.

Povečanje naše trgovinske mornarice. Jadranska plovitba na Sušaku bo gradila dva nova parnika tipa Makarska.

Bilanca pivovarne v Sarajevu. Pivovarna Sarajevo izkazuje za 1928-29 pri brutodonosu 20,8 milj. Din (18,9) milj. Din čistega dobička 1,437 (1,450) milj. Din. Dividenda znaša zopet 15%.

Delitev in zamenjava 20% kronskih priznanic. Finančna direkcija objavlja: Po rešitvi g. ministra za finance z dne 31. januarja 1930, šte. 14.414 se morajo skupne 20% kronske priznanice, ki so jih prejele državne in privatne naprave ob kolokovanju bankovcev, pupilarnih mas, fondov in depozitov, položenih za več oseb, kakor tudi priznanice denarnih zavodov, ki se glase na velike zneske, razdeliti na toliko posebnih prizanic, za kolikor oseb je bila skupna priznanica izstavljena, odnosno pri priznanih denarnih zavodov na večje število priznanic, glasečih se na manjše zneske. Nove priznanice bo izdajala za ves teritorij dravske banovine samo dravska finančna direkcija v Ljubljani. Interesenti morajo predložiti originalno 20% priznanico in spisek oseb, za katere je bila skupna priznanica

izstavljena ter navesti zneske, na katere naj se glasijo nove priznanice. Zamenjava se bo vršila do dne, ko bodo priznanice zapadle.

Likvidacija potrdil, ki so bila izdana na podlagi čl. 10 zakona o vojni škodi in likvidacija 20% kronskih priznanic, za katere je rok za sprejemanje podaljšan do vstetega 17. marca 1930. (Zakon je razglašen v »Službenih Novinah« št. 12 od 17. januarja.) Finančna direkcija popravlja uradno 10. odstavek notice z dne 17. januarja 1930, št. 1076, ki se naj glasi: »Na ta način je mogoče urediti stare davčne zaostanke samo v roku šestdesetih dni, t. j. do vstetega dne 17. marca 1930. Po tem roku se ne bodo ta potrdila in te priznanice v to svrhu več sprejemale in tudi se po tem roku država ne bo smatrala za zavezano, plačati zanje komurkoli ali karkoli.« K temu še dodajemo, da sprejemajo davčne uprave 20% bone le za plačila davčnih zaostankov. Ker pa je pri nas lepo število ljudi, ki nimajo nikakih davčnih zaostankov, a imajo 20% bone, ki bi jih po zakonu težko vnovčili, je Zbornica za TOI v Ljubljani predlagala finančnemu ministrstvu, da se zakon dopolni v toliko, da se smejo 20% boni sprejemati tudi za plačila tekočih davkov.

Odločitev o taksnih zadevah. Po prošnji zakona o taksah za bivšo kraljevino Srbijo na celo Jugoslavijo si je finančno ministrstvo pridržalo pravico, da samo ono razsoja v vseh taksnih sporih (n. pr. če je kdo plačal preveč ali neutemeljeno itd.). Po prizadevanju raznih naših korporacij (notarska zbornica, Zbornica za trgovino in obrt) pa je finančna uprava v § 19 novega zakona o finančnih upravah določila, da spada reševanje o povračilu preplačanih ali neutemeljeno plačanih taks in pa odpisovanje zastarelih ali neizterljivih taks do zneska 10.000 Din (doslej 500 Din) v delokrog finančnih direktij, kamor spada po novem tudi reševanje pritožb proti razsodbam in odločbam davčnih uprav v taksnih zadevah v II. instanci.

Oddaja zakupa restavracije na postaji Čakovec, Cavcat in Hum se bo vršila po ofertalni licitaciji dne 27. februarja t. l. in sicer za Čakovec pri direkciji državnih železnic v Ljubljani, za Hum in pa Cavcat pa pri direkciji drž. železnic v Sarajevu.

Razsodišče pri zbornici za TOI. Pri zbornici za TOI obstoji razsodišče. Razsodniki so iz vsake obrti, predsednike pa določi zbornica za TOI. Vsaka stranka se mora zavzeti, da prizna razsodišče in je tak postopek seveda veliko ceneji in hitrejši. Takih ustanov se v drugih državah poslužujejo trgovci in obrtniki kaj radi, ker si prihranijo mnogo nepotrebnih sodnijskih stroškov.

Obrtno gibanje. Točilna pravica je bila podeljena ge. Robin Mariji, katera je prevzela pred kratkim gostilno »Pri veselem domu« v Mariboru, Vojašniška ulica šte. 5.

Odjava obrti. S 1. februarjem je opustila svojo gostilničarsko obrt ga. Mahnič Alojzija, katera je imela gostilno »Pri veselem domu« v Mariboru, Vojašniška ulica šte. 5.

Pivovarna in žganjarna Josip Tscheligi

Maribor, telefon 335.

Bock in marčno pivo.

LASTNA KNJIGOVEZNICA

izvršuje vsa v njeno stroko spadajoča dela. Ljudske knjižnice imajo pri vezavi popust.

ZVEZNA TISKARNA V CELJU

Gostilničarji, podprajte z dopisovanjem in nabiranjem oglasov Vaš list!

MODERNE TISKOVINE

vseh vrst: knjige, lepake, letake, pisemske glave, kuverte, vabila in drugo Vam nudi v okusni izvedbi in po zmerni ceni

Deviza: Najboljše blago po najnižji ceni.**Osrednja**

Ugodni plačilni pogoji.

štajerska vinarska zadruga r. z. z o. z.

v MARIBORU, Meljska cesta 10

nudi kot **organizacija producentov** vse vrste garantirano pristnega belega vina, tako **ljutomerčana, haložana** in **pekrčana** po najugodnejših cenah. Prvovrsta sortirana vina vedno v zalogi.

Poziv. Zveza gostilničarskih zadrug je prejela od anonimnega pisca zanimiv dopis, kateri se tiče ustanovitve naše pivovarne v Laškem. Prosimo nepoznanega dopisnika, da se nam javi še v tej zadevi in če je mogoče stopi tudi v direkten stik z nami, ker so njegovi nasveti jako zanimivi. Dopis smo poslali v prepisu tudi pripravljalnemu odboru za ustanovitev pivovarne radi informacij. Hvala!

„Stimulgan“ neobhodno potrebno gnojilo za rastline.

Po mnogih poizkusih se je posrečilo univerzitetnemu prof. dr. M. Popoffu, da je po svojih metodah, katere naziva stimulacija (dražilo), sestavil kemično sredstvo, katero sili rastlino, da bolje raste in več obrodi. To sredstvo je imenoval **Stimulgan**.

Stimulgan povzroča, da rastlina udihava večje količine dušika ter da je zemlja, v kateri rastlina raste, več ali manj ščitena in ni potrebno, da se jo gnoji z umetnim gnojilom, temveč samo z domačim živinskim gnojem.

En zavoj **Stimulgana** zadostuje za 140 kg semena (približno za 1 ha ali 2 orala zemlje).

Stimulgan sestoji iz kemičnih soli ter ga je treba pomešati med nekoliko namočeno zrnje, ki je pripravljeno za setev. Krompir se razreže ter

posuje s **Stimulganom**. Pri pšenici, ječmenu, rži, ovsu imamo za 40%, pri koruzi za 100%, pri krompirju, repi ter korenju pa za 70% večji zaroč.

Stimulgan se uporablja tudi v vinogradih za škropljenje mesto modre galice. Uporabljam ga pa lahko tudi za travnike.

Ker je **Stimulgan** že priznan kot nekaj dobrega za kmetovalca, je priporočljivo, da si ga vsak v lastnem interesu preskrbi ter na lastnem polju preizkusi.

Za nadaljna navodila, pojasnila in naročila se obrnite na **Ferdinanda Božič**, generalnega zastopnika za Jugoslavijo, **Maribor, Tattenbachova ulica št. 22.**

Eksportna hiša

LUNA

lastnik

Albin Pristernik
Maribor, Aleksandrova c. 19

Dobro znana najcenejša trgovina potrebin za gostilne in za dom. Najugodnejši nakup pletenih telovnikov in oblek za otroke in odrasle iz lastne pletarne.

Predtiskanje perila, namiznih prtov, obrisač itd. Razuntega galanterijsko blago, kratka roba in igrače.

Na drobno! Na debelo!

A. Senčar & sin, Ptuj

Podružnica SLOMŠEKOVA 11

trgovina s specerijskim blagom in deželnimi pridelki

na drobno

na debelo

MONOPOLNA VELEPRODAJA SOLI

Zaloga mineralnih vod: RADENSKE, ROGAŠKE, PETANJSKE. Brezplačna zamenjava bučnega olja. Nakup in eksport jajc.

Motociklisti pozor!

V slučaju potrebe nabave motornih delov, kot batov, batovih obročev, izpuhovih cevi, koles, krmil, blatnikov, verig itd.,

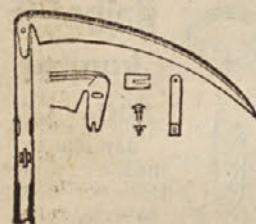
obiščite moje bogato skladišče v

Mariboru, Glavni trg 17 ali Ključavničarska ul. 1

Emailiranje.

Bogomir Divjak.

Poniklanje.

Prvovrstna kvaliteta! „FLUGS“ Idealna pritrditel!

patentirane kose s kosirjem. Garantirano najboljši materijal! Naj dealnejše pritrjevanje kos! Zahtevajte povsod le patentirane kose s kosirjem „FLUGS“. Generalno zastopstvo za Jugoslavijo

J. Videmšek

Maribor, Koroševa ulica 36.

Ceniki in prospekti brezplačno na razpolago.

Gostilničarji, trgovci in obrtniki, pozor!

Razsvetlite Vaše poslovne prostore z lepo razsvetljavo!

Lepa razsvetljava pripravi Vaše goste in odjemalce k veselemu razpoloženju. Veselo razpoloženje Vašega gosta je edino Vaša korist. Nabavite si za razsvetljavo Vaših poslovnih prostorov najnovejšo petrolejsko plinsko svetilko

MAXIM

Svetilka „MAXIM“ je najnovejša iznajdba, docela izpopolnjena, popolnoma varna in je lepo izdelana. Ne kupujte torej starih izdelkov. Svetilka „MAXIM“ Vam mnogo prihrani ker porabi za 16 do 18 ur za 300 sveč svetlobe samo 1 liter navadnega petroleja. Porabi torej 95% zraka in le 5% petroleja. Nobenega snaženja in zamorete ž njo v največjem dežju na prostem svetiti. Staklo ne počni. Vsak otrok lahko ravna s svetilko. Brezplačen poduk in navodila. Zahtevajte prospekte! Za posestnike žag in druge obrtnike velike vrednosti.

Generalno zastopstvo in tovarniška zaloga za celo Jugoslavijo pri

Josipu Kostajnšku, Celje, Vodnikova ulica 9.

BOCK PIVO

izborne predvojne kakovosti
izdaja od 15. febr. t. l. naprej

D. D. PIVOVARNE „UNION“, MARIBOR

PRESELITVENO NAZNANILO.

Svojim cenjenim gostom in abonentom vljudno naznanjam, da sem se preselila s svojo

Brezalkoholno restavraco

„PRI ZVEZDI“

iz Taborske ulice (Pod mostom) na
Koroško cesto št. 17

(vhod tudi iz Vojašniškega trga št. 5)

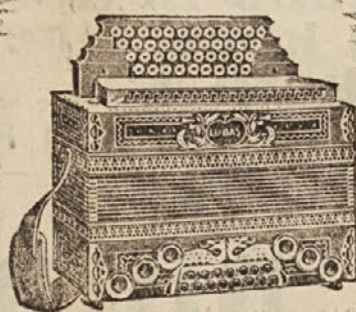
Za nadaljno naklonjenost se najtopeje priporoča

ANICA LJUBI, restavraterka.

Prepričajte se o izborni kakovosti
VINA tvrdke

P. Matković & Comp., Celje

Klet: PRED GROFIJO ŠT. 1 (poprej Palosove kleti)
Pisarna: SLOMŠKOV TRG ŠT. 4 (pri farni cerkvi)

LUBAS harmonike

Diatonične — kromatične in umetniške harmonike svetovnoznane in priljubljene po tovarniških cenah v trgovini z muzikalijami

S. PERC

Zastopstvo za Maribor in okolico, Gosposka ulica št. 34

TVRDKA

BOLAFFIO & SINOVA

veletrgovina z vinom in žganjem

si dovoljuje opozoriti, da je začela njena podružnica v

Moškanjcih pri Ptuj

poslovati

ter se priporoča cenjenim odjemalcem za nadaljno naklonjenost.

Hrastov mah

češminovo lubje in vsa
zdravilna želišča kupujemo po najvišji
ceni. — Pišite po cenik.

G. HOFFMANN & CO.,
ZAGREB, Berislavičeva ulica br. 3

MASKE

izposoja v veliki izbiri
SALON

Armbruster

MARIBOR
SLOVENSKA ULICA 4.

Pohištvo,
posteljnina,
preproge,
linolej,
pohištvene predmete

za gostilničarje in zasebnike ima po zelo nizkih cenah

Karl Preis

Maribor, Gosposka 20.
Ilustrirane cenike brezplačno.

Modna trgovina

Anton Paš

Maribor, Slovenska ul. 4.

Potrebščine za krojače in šivilje, čipke,
vezenina, gumbi, modni našivi, svileni
trakovi, svila za šivanje, D. M. C. preo-
meti za vezenje, šifon ter vsa druga
drobnarija

Nogavice, rokavice, srajce, kravate,
jopice, vso damsko, moško in otroško
perilo, volnene veste itd.
Strogo solidne cene!

Sir, salama,
pristine kranjske klobase,
slanino papricirano in pre-
kajeno, razne kons. ribe,
žganje in likerji vseh vrst,
najceneje pri
ANTON FAZARINC, CELJE

Šampanjec

„Bouvier“

Bouvier Demi sec (bela glavica),
Bouvier sec (zlata glavica),
Bouvier Cuvée Réservee (rdeča glavica).
Kletarstvo: Gornja Radgona.

Zastopstvo za Slovenijo:

Karel Favai, Ljubljana.

Originalna

VINA

v steklenicah
tvrdke

Veleposvestvo vinogradov
CLOTER BOUVIER

... Gornja Radgona ...
Cenik gratis in franko.

ORIGINAL
! LUTZ
PEČI
PATENT
LEPE-DOBRE
SOLIDNE

Šmajlni oklep
Jedro kamni
MALO GORIVA, DOLGA
PRIJETNA GORKOTA

Ima v zalogi
ter jih rostavljajo na 1-cu mestu:
Ing. GUZELJ, Ljubljana VII,
Jernejeva c. 5. Telefon 32-52
„Original Lutz peči!“

Peč
Ekonomna

najcenejša in
najizdatnejša.

CONZ-ovi
elektromotorji

Najboljše
kupite!

NOGAVICE,
damske in
moške rokavice,
triko perilo, pu-
loverje, telov-
nike, (vesrje)
žepne robce,
kravate, ovrta-
nike, srajce, ši-
fone, klote,
čipke, vezanine,

gumbe, DMC preje samo pri

L. PUTAN. CELJE

Oglašuite!

Pozor gostilničarji!

IVAN NARAKS

LOŽNICA PRI ŽALCU

najstarejše podjetje za izdelovanje sodavice in pokalic **zajamčeno s prist-**
nim skladanjem v kuhano,
se priporoča cenjenim gg. gostilničarjem.

POSTREŽBA TOČNA!

CENE SOLIDNE!

Berndorf

Jedilno
in namizno orodje

Berndorf

Skladišče Berndorf Maribor

Cenjenim gg. GOSTILNICAŠKIM priporoča svojo bogato zalogo

steklenic
vinskih čaš
vrčkov za pivo

krožnikov
skledic

vso porcelanasto posodo

jedilno orodje iz aljupa in aluminija ter vse v stroko spada-
joče predmete za hotele in restavracije tvrdka

M. RAUCH, CELJE
PREŠERNOVA ULICA ŠT. 4

Delniška pivovarna »Union«

Ljubljana, Laško in Maribor

priporoča svoje prvovrstno dvojno marčno pivo, eksportni ležak
in temno pivo, varjeno po bavarskem sistemu, „Herkules“,
„Porter“ in „Bock“ vsem cenj. gostilničarjem in gostom.

Z odličnim spoštovanjem Delniška pivovarna »Union«, Ljubljana, Laško in Maribor.